

СЕКЦІЯ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-5>

Бурхан-Крутоус Л. А.,
аспірант кафедри адміністративного, права
Інституту права
ЗВО «Міжнародний університет бізнесу і права»

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРЕДМЕТУ ВІДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕНЬ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СУДДІВ УКРАЇНИ

Юридично закріплена компетенція надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України визначені владні повноваження, закріплене коло прав та обов'язків, об'єкти впливу, що передбачені Законом України «Про судоустрій і статус суддів», Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та іншими нормативно-правовими актами, які утворюють правову основу її діяльності. Законодавець чітко окреслює компетенцію Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у низці нормативно-правових актів (Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України тощо). Тому, з метою визначення змісту компетенції Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у сфері формування суддівського корпусу, переведення суддів, забезпечення їх належного кваліфікаційного рівня, виникає необхідність у аналізі значної кількості нормативних актів різної юридичної сили.

Компетенційний блок адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України складається з двох основних складників: предмет відання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, яким у загальному вигляді є сфера забезпечення якості суддівського корпусу та належного рівня авторитету суду і суддів у суспільстві, а також повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у вчиняти юридично значимі дії та приймати рішення (відповідно до ст. 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») Комісія повноважна приймати рішення відповідно до ч. 4 ст. 92 Закону більшістю голосів від її складу, визначеного законом, затверджувати регламент, що визначає порядок її роботи).

У зв'язку з цим слід більш детально зупинитися на критичному аналізі повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, в контексті яких відповідний суб'єкт суддівського публічного врядування постає в якості суб'єкта реалізації політики держави щодо суддівського врядування. Адже вона зумовлює своїми поданнями (рекомендаціями) кадрові рішення Вищої ради правосуддя, зокрема рішення з таких питань, які мають значення під час реалізації кадрової політики у системі правосуддя України: щодо кандидата на посаду судді та внесення Вищій раді правосуддя подання про призначення судді на посаду (на підставі рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про призначення кандидата на посаду судді) (п. п. 14, 15 ч. 1 ст. 70, п. 3 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»); про відрядження (тимчасове переведення) судді (за його згодою) до іншого суду того самого рівня і спеціалізації, як це передбачено у ч. 1 ст. 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», «у зв'язку з неможливістю здійснення правосуддя у відповідному суді, виявленням надмірного рівня судового навантаження у відповідному суді, припиненням роботи суду у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами»; про переведення судді (у тому числі тимчасово шляхом відрядження; крім переведення як дисциплінарної санкції) (ч. 8 ст. 79, ст. 82, п. 4 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [1].

Вища кваліфікаційна комісія суддів України визначає (затверджує) форму і зміст документів, які мають значення під час реалізації кадрової політики у системі правосуддя України, зокрема: визначає та розміщує на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України форми декларації родинних зв'язків, декларації доброчесності судді (ч. 1 ст. 61, ч. 1 ст. 62, ч. 1 ст. 76 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), а також встановлює правила заповнення та подання декларації родинних зв'язків кандидата на посаду судді [2, с. 217], правила заповнення та подання форми декларації доброчесності судді [3, с. 295]; затверджує та розміщує на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді (ч. 2 ст. 71, п. 6 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»); затверджує порядок складення відбіркового іспиту, методики оцінювання результатів відбіркового іспиту (ч. 6 ст. 73 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), програму, навчальний план і порядок проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду судді (ч. 2 ст. 77, п. 6 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), порядок складення кваліфікаційного іспиту, методики

оцінювання кандидатів (ч. 5 ст. 78 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді (ч. 2 ст. 79, п. 6-1 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), порядок, методологію регулярного оцінювання та самооцінювання судді (ч. 6 ст. 90 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

Крім того, Вища кваліфікаційна комісія суддів України зумовлює своїми поданнями затвердження Вищою радою правосуддя актів, які мають значення під час реалізації кадрової політики у системі правосуддя України, шляхом затвердження: порядку відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації (ч. 5 ст. 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»); порядку складення кваліфікаційного іспиту та методики оцінювання кандидатів (ч. 5 ст. 78, п. 6-1 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»), а також веде облік даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних (п. 1 ч. 1 ст. 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»). Вища кваліфікаційна комісія суддів України отримує від голів місцевих, апеляційних судів, голів апеляційних палат, голів вищих спеціалізованих судів, голів касаційного суду відповідно до підп. 5 ч. 1 ст. 24, підп. 5 ч. 1 ст. 29, підп. 7 ч. 7 ст. 31, підп. 5 ч. 1 ст. 34, підп. 4 ч. 6 ст. 42 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» актуальну інформацію про вакантні посади суддів у триденний строк з дня їх утворення.

Аналіз компетенційних норм законодавства стосовно Вищої кваліфікаційної комісії суддів України свідчить про те, що компетенція Вищої кваліфікаційної комісії суддів України може структурно бути поділена на: функціональну, територіальну та нормативну (правозастосовну). Предметом функціональної компетенції виступають повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо виконання покладених на неї функцій. Так, наприклад, з метою організації діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для виконання своїх завдань має право: від свого імені вчиняти правочини, набувати майнові і особисті немайнові права; створювати та мати регіональні відділення. Бути засновником, співзасновником друкованих видань, включаючи фахові; звертатися до компетентних органів публічної влади з пропозиціями щодо вдосконалення чинного законодавства; здійснювати будь-яку іншу діяльність у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/1402-19>.
2. Цебинога В. Ю. Адміністративно-правовий статус Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 2. С. 213–220.
3. Вітюк Д. Л., Вітюк Р. В. Проблеми формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в умовах нової судової реформи. *Альманах права*. 2020. Вип. 11. С. 293–298.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-6>

Сьох К. Я.,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного права та прав людини
Національної академії внутрішніх справ*

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Невід’ємною складовою євроінтеграційних процесів України є адаптація національного законодавства до стандартів Європейського Союзу (далі – ЄС). Адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає в поетапному ухваленні та впровадженні законів і підзаконних нормативно-правових актів України, розроблених з урахуванням права ЄС, також у внесенні відповідних змін до чинних правових актів України. Це складний процес, тому багато науковців досліджували питання адаптації у своїх дослідженнях. Але наразі, є нерегульовані процеси, що відбуваються під час адаптації, які потребують детального вивчення.

Україна розпочала євроінтеграційні процеси ще з часів своєї незалежності, тому законодавець намагається розробляти нормативно-правові акти які б відповідали праву ЄС. Оскільки, адаптація є складним процесом, для детального розуміння було розроблено у 2003 році Коментар «Адаптація нормативно-правових актів України до законодавства Європейського Союзу».

Відповідно до Коментаря процес адаптації повинен привести у відповідність українське законодавство до законодавства Європейського Союзу, але це не говорить про абсолютну ідентичність,